

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย 8 โรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 8 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

1.2 หัวหน้าฝ่าย 4 ฝ่าย ในโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย 8 โรงเรียน ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายธุรการ วิชาการ ปกครองและบริการ จำนวน 32 คน ใช้ประชากรทั้งหมด ในการวิจัย

1.3 ครู-อาจารย์ ในโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย 8 โรงเรียน จำนวน 129 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โรงเรียนละ 2 คน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โรงเรียนละ 2 คน

รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 72 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือ 3 ชนิด ได้แก่
 - 2.1 แบบสำรวจข้อมูล เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโรงเรียน
 - 2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย
 - ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย
 - 2.3 แบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับลักษณะปัญหาสาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ผลการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งการสำรวจข้อมูล การสัมภาษณ์ และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยวิเคราะห์เนื้อหา ทาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจสภาพทั่วไปของโรงเรียน

จากการสำรวจสภาพทั่วไปพบว่า โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จำนวน 8 โรงเรียน ได้รับการอนุมัติให้จัดตั้งในปี พ.ศ. 2536 และ 2537 จัดรูปแบบโรงเรียนเป็นแบบโรงเรียนประจำอย่างเดียว และแบบประจำและไป-กลับ เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย

อาคารเรียนและอาคารประกอบ ทุกโรงเรียนมีอาคารเรียนโรงละ 2 หลัง และอาคารประกอบ ได้แก่ อาคารฝึกงาน อาคารหุงต้ม โรงอาหารและหอประชุม และห้องน้ำห้องส้วม

จำนวนห้องเรียนพบว่า ที่มีสูงที่สุด 26 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนมากที่สุด 1,040 คน ส่วนจำนวนบุคลากรมีมากที่สุด จำนวน 51 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครู

ถูกจ้างชั่วคราว และพนักงานวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครู เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนผู้สอนต่อนักเรียน พบว่า สัดส่วนจำนวนผู้สอนทั้งหมดต่อนักเรียนโดยเฉลี่ย เป็น 1 : 17.07 และมีสัดส่วนสูงสุด คือ 1 : 20.39 สัดส่วนจำนวนผู้สอนที่เป็นข้าราชการครูต่อนักเรียน โดยเฉลี่ย คือ 1 : 25.34 และมีสัดส่วน ที่สูงสุด คือ 1 : 33.71 และครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี

เนื้อที่และโครงสร้างพื้นฐานทั่วไป พบว่า ส่วนมากมีเนื้อที่ 51-100 ไร่ ถนนส่วนใหญ่เป็นพื้นดินต้องปรับปรุงใหม่ รั้วส่วนใหญ่มีล้อมบริเวณโรงเรียนเพียงบางด้าน หอพักอยู่ในสภาพขาดแคลน ซึ่งอยู่ในระหว่างดำเนินการก่อสร้างเพิ่มเติม สนามและบริเวณทั่วไปของโรงเรียนส่วนใหญ่มีสภาพสะอาดแต่ไม่ร่มรื่น ขาดแคลนที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียน สำหรับน้ำใช้ส่วนใหญ่ขาดแคลน มีสภาพสะอาด และชุมชน มีสนิมเจือปน จำนวน 4 โรงเท่านั้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

2.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน ทั้งหมดเป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-50 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท อายุราชการ 16-20 ปี ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนี้ 3-4 ปี และมีหน้าที่การงานพิเศษ คือ สอน จำนวน 3 คน

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นหัวหน้าฝ่าย ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายธุรการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายปกครอง และหัวหน้าฝ่ายบริการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ดำรงตำแหน่งปัจจุบันเป็นอาจารย์ 2 มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุราชการ 11-15 ปี ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนี้ 3-4 ปี และมีหน้าที่การงานพิเศษ คือ งานสอน งานสนับสนุนการสอน อยู่เวรหอนอนนักเรียน และดูแลโรงอาหาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา หัวหน้าระดับ และหัวหน้าหมวดวิชา

ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นครู-อาจารย์ ประกอบด้วย หัวหน้าหมวดวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคม การงานอาชีพ พลานามัย และคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ดำรงตำแหน่งปัจจุบันเป็นอาจารย์ 2 มีอายุระหว่าง 30 ปี และต่ำกว่า วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุราชการ 5 ปี และต่ำกว่า

ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนี้ 1-2 ปี มีหน้าที่การงานพิเศษ คือ อยู่เวรทอนนอนนักเรียน และโรงอาหาร งานสนับสนุนการสอน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และหัวหน้าระดับ

2.2 สภาพการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุสูงที่สุดและรองลงมา มีดังนี้

2.2.1 การบริหารทั่วไป สภาพมีดังนี้

การวางแผนของโรงเรียน พบว่า มีการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และมีแผนงานโครงการที่แสดงลักษณะเฉพาะ ของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย คือ โครงการแข่งขันทักษะความสามารถของนักเรียน และงานพัฒนาระบบนักเรียนประจำ สำหรับการจัดทำแผนงาน โครงการของโรงเรียน ให้หมวดวิชา/ฝ่าย/งานเขียนแผนงานและโครงการ แล้วนำเสนอคณะกรรมการแผนงานโรงเรียน และคณะกรรมการแผนงานโรงเรียนพิจารณาความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของแผนงาน โครงการ แล้วนำเสนอโรงเรียนอนุมัติ ในการจัดแผนงานโครงการ ใช้ข้อมูลสภาพและปัญหาของโรงเรียนในอดีตและปัจจุบันและนโยบายและจุดเน้นของกรมสามัญศึกษา

การจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารโรงเรียน พบว่า มีการจัดทำแผนภูมิโครงสร้างการบริหารโรงเรียนไว้โดยเฉพาะ ซึ่งมีรายละเอียดที่ปรากฏลักษณะเฉพาะเพื่อการบริหารงานโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย คือ งานนักเรียนประจำและงานทอนนอนนักเรียน

การจัดระบบสารสนเทศ มีการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียน ครู อาจารย์ และนักเรียน และกำหนดผู้รับผิดชอบงานสารสนเทศ

การพัฒนาบุคลากร โรงเรียนพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับความรู้ในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาทั่วไป และเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ โดยการส่งไปอบรมหรือประชุมสัมมนา และจัดไปศึกษาดูงาน ส่วนการบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่บุคลากร มีการจัดสวัสดิการด้านอาหาร และสนับสนุนให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับการดูแลนักเรียนประจำ สำหรับการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน พบว่า มีการมอบหมายหัวหน้าฝ่าย/ หัวหน้าหมวดวิชา ประเมินผลการปฏิบัติงาน และมีการกำหนดแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน

สื่อและอุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสาร โรงเรียนทุกโรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์ในการติดต่อสื่อสาร คือ โทรทัศน์ และวีดิทัศน์ ส่วนการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนจัดทำเอกสารแผ่นพับแนะนำโรงเรียน และเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนทางสถานีวิทยุ

การบริหารงานการเงินและบัญชี โรงเรียนจัดให้มีการเบิก-จ่ายเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดตามระเบียบ และตรวจสอบความถูกต้อง

2.2.2 การบริหารงานธุรการ สภาพมีดังนี้

เกี่ยวกับการวางแผนงานธุรการของโรงเรียนพบว่า มีการจัดทำแผนงานธุรการโดยปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปี สำหรับการบริหารงานธุรการโรงเรียนมอบหมายครู-อาจารย์ปฏิบัติงานธุรการ และจัดห้องธุรการเป็นสัดส่วน

การบริหารงานสารบรรณ โรงเรียนจัดให้มีการลงทะเบียนรับ-ส่งเอกสารและหนังสือราชการถูกต้องเป็นปัจจุบัน และได้ตอบหนังสือราชการถูกต้องรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน

สำหรับค่าจ่ายที่จัดเก็บนักเรียนนอกเหนือจากเงินค่าหน่วยการเรียน พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจัดเก็บค่าบำรุงหอนอนนักเรียน ค่าอาหาร ค่าชักรีดและค่าประกันของเสียหาย ส่วนการจัดสรรงบประมาณและรายได้อื่น ๆ โรงเรียนจัดสรรเป็นค่าเงินเดือนครูอัตราจ้าง ค่าน้ำดื่มและค่าสาธารณูปโภค

การบริหารงานพัสดุ มีการจัดซื้อจัดจ้างถูกต้องตามระเบียบ และจัดทำบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน

เกี่ยวกับการบริหารงานทะเบียนประวัติ และสถิติข้าราชการครูและลูกจ้าง มีการจัดทำทะเบียนประวัติเป็นปัจจุบัน และจัดให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ

2.2.3 การบริหารงานวิชาการ สภาพมีดังนี้

การวางแผนงานวิชาการ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการงานวิชาการ และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานวิชาการ ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น โรงเรียนใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 และ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 และเปิดสอนวิชาเลือกเสรีเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และ คอมพิวเตอร์ ส่วนการกำหนดแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดเฉพาะแผน การเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โครงสร้าง 3 ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (สสวท.) และแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โครงสร้าง 2 ของ กรมวิชาการ

เกี่ยวกับการจัดกลุ่มการเรียน มีการจัดกลุ่มการเรียนแบบคละกัน และจัดกลุ่มเรียงตามคะแนนของนักเรียน ส่วนการจัดตารางสอน มีการจัดตารางสอนรวม และจัดตารางสอนรายบุคคล สำหรับการจัดครูเข้าสอน จัดตรงตามวิชาเอก/โท และ ประสบการณ์ และจัดครูอัตราจ้างตรงตามวิชาเอกเข้าสอนในวิชาที่ขาดแคลน การนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และจัด ทำข้อสอบ

การดำเนินการจัดการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนการสอน และผลิตและใช้สื่อประกอบการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา สำหรับวิธีการสอนใช้วิธีทดลอง/ ฝึกปฏิบัติจริง และบรรยาย

เกี่ยวกับการจัดสอนซ่อมเสริม เป็นลักษณะการสอนเสริมหรือ สอนพิเศษเป็นส่วนใหญ่ และจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำเป็นรายบุคคล ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีการจัดกิจกรรมสอนเสริมหรือสอนพิเศษ และจัด กิจกรรมเข้าค่ายวิทยาศาสตร์ การจัดกิจกรรมนักเรียน มีการจัดตามความสนใจและ ความถนัด และจัดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตร สำหรับวิธีการพัฒนาครูทางด้าน วิชาการ ส่งอบรมหรือสัมมนา และนิเทศภายในโรงเรียน และการสร้างบรรยากาศทาง วิชาการในโรงเรียน มีการจัดป้ายนิเทศ และจัดห้องศูนย์วิชาวิทยาศาสตร์

การวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน มีการวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และจัดทำเอกสาร/หลักฐานการประเมินผลการเรียน

2.2.4 การบริหารงานปกครองนักเรียน สภาพมีดังนี้

การวางแผนงานปกครองนักเรียน มีการจัดทำแผนงานปกครองนักเรียน และจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ งานปกครองนักเรียน

การดูแลนักเรียนประจำ มีการจัดครูเวรและยามดูแลนักเรียน และจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการอยู่ประจำของนักเรียน

เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีการส่งเสริมการพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัย และการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนานักเรียนให้มีวินัย คุณธรรมจริยธรรม มีการอบรมหน้าแถว และบูรณาการในตารางกิจกรรม ของการอยู่ประจำ

สำหรับการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีการว่ากล่าวตักเตือน และตักเตือนความประพฤติ

ส่วนการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีการเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน และจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

2.2.5 การบริหารงานบริการ มีสภาพดังนี้

เกี่ยวกับการวางแผนงานบริการ มีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบงานบริการ และจัดทำแผนปฏิบัติการงานบริการ

สำหรับการจัดบริการสาธารณูปโภค มีการจัดบริการไฟฟ้า และน้ำประปา และจัดบริการโทรศัพท์สำหรับนักเรียนประจำ การจัดบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้ มีการจัดน้ำดื่ม-น้ำใช้แยกจากกัน และสั่งซื้อน้ำดื่มไว้บริการ การจัดบริการโภชนาการ มีการจัดบริการอาหารให้แก่ครู นักเรียน และบุคลากร และจัดจ้างเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการประมูล ส่วนการจัดบริการสุขภาพอนามัย มีการให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง และจัดห้องพยาบาลเป็นสัดส่วน การจัดบริการห้องสมุด เปิดบริการทั้งในและนอกเวลาเรียน และจัดครู-อาจารย์ ดูแลให้บริการ การจัดบริการแนะแนว มีการจัดกิจกรรมแนะแนวด้าน การศึกษาต่อ และมอบหมาย ครู-อาจารย์รับผิดชอบงานแนะแนว การจัดบริการสหกรณ์ ในโรงเรียน มีการจัดร้านสวัสดิการโดยให้เอกชนดำเนินการ และตั้งคณะผู้รับผิดชอบตามระเบียบข้อบังคับ

เกี่ยวกับการจัดบริการพิเศษ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดบริการ
ซักรีด และบริการรถรับ-ส่งนักเรียนนอกนอกสถานที่

2.2.6 การบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน สภาพมีดังนี้

เกี่ยวกับการวางแผนสร้างความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน มี
การกำหนดปฏิทินเข้าร่วมโครงการกับชุมชนตามโอกาสที่สำคัญ และกำหนดโครงการให้
ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

ส่วนการรวบรวมและเผยแพร่ เกียรติประวัติของโรงเรียนแก่
ชุมชน เป็นลักษณะเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และระเบียบวินัยและ
ความประพฤติของนักเรียน

สำหรับการให้บริการชุมชน มีการให้บริการวัสดุ อุปกรณ์ และ
อาคารสถานที่ และเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญ

การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน มีการจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้
และกิจกรรมรักษาความสะอาด

การได้รับความสนับสนุนจากชุมชน บุคคลหรือหน่วยงานที่ให้
การสนับสนุนโรงเรียน ได้แก่ หน่วยงานราชการในจังหวัด และผู้ปกครองนักเรียน และได้
รับความร่วมมือสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์และวิทยากรสอนเสริม

สำหรับการจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนการบริหารงานโรงเรียน
ส่วนใหญ่มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนการบริหารงานโรงเรียน ได้แก่ ชมรมผู้ปกครอง
และครู และคณะกรรมการปฏิรูปโรงเรียน

2.2.7 การบริหารอาคารสถานที่ สภาพมีดังนี้

เกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่เป็นพิเศษ ของโรงเรียนมีการจัด
ห้องวิทยาศาสตร์ ตามลักษณะวิชาโดยเฉพาะ และจัดอาคารเรียนวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะ
การดำเนินการจัดอาคารสถานที่ มีการจัดบรรยากาศให้เหมาะสมและดูแลรักษาความ
สะอาด ส่วนการใช้ประโยชน์จากอาคารเรียน และอาคารประกอบมีการจัดห้องเรียนมัธยม
ศึกษาตอนต้น และตอนปลายแยกจากกัน และให้นักเรียนมีโอกาสใช้ห้องวิทยาศาสตร์อย่างทั่วถึง

สำหรับการจัดห้องพิเศษ มีการจัดห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ และห้องปฏิบัติการทางภาษา

สำหรับการติดตามและประเมินผลการบริหารงานด้านต่างๆ ส่วนใหญ่ระบุว่ามีการประเมินครบทุกงาน สำหรับลักษณะการประเมินมีการสุ่มรายงาน เสนอที่ประชุมทุกภาคเรียน และจัดทำหลักฐานให้ตรวจสอบได้

2.3 ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ระบุสูงสุด จำแนกตามการบริหาร 7 ด้าน เสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานทั่วไป คือ บุคลากรไม่เพียงพอ มีสาเหตุมาจากการจัดสรรบุคลากรตามเกณฑ์ของกรม ไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ปฏิบัติจริง ในลักษณะโรงเรียนประจำ การแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว คือ จ้างครูและบุคลากรเพิ่ม ผลการแก้ไขปัญหาพบว่า จำนวนครูและบุคลากรเพิ่มขึ้น แก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ควรจัดสรรบุคลากรเพิ่มขึ้นและให้สอดคล้องกับภาระงานในลักษณะโรงเรียนประจำ

2. ปัญหาการบริหารงานธุรการ คือ งานการเงินและบัญชีไม่คล่องตัวมีสาเหตุมาจาก ครูขาดความรู้-ความชำนาญในเรื่องการเงิน และบัญชี ครูมีหน้าที่การสอนเป็นประจำ และงานมีขั้นตอนและรายละเอียดมาก การแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว คือ ให้ครูศึกษางานการเงินและบัญชีจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัด และลดคาบสอนของครูที่ปฏิบัติหน้าที่การเงินและบัญชี ผลการแก้ไขปัญหาพบว่า งานการเงินและบัญชีคล่องตัวขึ้น แต่ครูปฏิบัติหน้าที่สอนไม่มีประสิทธิภาพพอ และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ควรจัดสรรเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีโดยเฉพาะ และควรจ้างบุคลากรอัตราจ้างที่มีวุฒิด้านการเงินและบัญชี

3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ คือ บุคลากรขาดประสบการณ์ในการสอน มีสาเหตุมาจาก บุคลากรเป็นครูบรรจุใหม่ ครูอัตราจ้าง และโรงเรียนไม่สามารถคัดเลือกครูได้ตรงกับความต้องการ การแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้ว คือ เชิญครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง และจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมาช่วยเสริม ผลการแก้ไขปัญหาพบว่า ครูมีประสบการณ์ในการสอนดีขึ้น และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

ควรให้ศึกษานิเทศก์ฝึกอบรมครูบรรจุใหม่และครูอัตราจ้าง และควรให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกครู

4. ปัญหาการบริหารงานปกครองนักเรียน คือ นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีสาเหตุมาจาก นักเรียนแข่งขันเรื่องการเรียนมากเกินไป ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในเรื่องการปรับปรุงพฤติกรรม ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง และ ครูบรรจุใหม่และครูอัตราจ้างมีอายุน้อย ไม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน การแก้ไขปัญหาก็ได้ดำเนินการไปแล้ว คือ ขอความร่วมมือครูให้ดูแลเอาใจใส่พฤติกรรมของนักเรียน ขอความร่วมมือผู้ปกครองในการปรับปรุงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน และขอความร่วมมือให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ผลการแก้ไขปัญหาคือ นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนดีขึ้น แต่นักเรียนบางส่วนยังมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสำหรับข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดกีฬาและกิจกรรมให้นักเรียนรับผิดชอบร่วมกัน และควรใช้ระบบการลงโทษอย่างจริงจัง

5. ปัญหาการบริหารงานบริการ คือ น้ำดื่ม-น้ำใช้ไม่เพียงพอและขาดคุณภาพ มีสาเหตุมาจาก ระบบการจัดส่งน้ำไม่ดี ขาดอุปกรณ์ในการเก็บน้ำ น้ำบาดาลมีคุณภาพต่ำมาก และขาดการตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่ม การแก้ไขปัญหาก็ได้ดำเนินการไปแล้ว คือ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อติดตั้งระบบน้ำประปา ผลการแก้ไขปัญหาคือ มีน้ำใช้เพียงพอในบางเวลา สำหรับข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดสรรงบประมาณในการติดตั้งระบบน้ำประปา และจัดระบบกรองน้ำดื่ม

6. ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน คือ ชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน มีสาเหตุมาจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้มาจากชุมชนใกล้เคียง และขาดการประชาสัมพันธ์ การแก้ไขปัญหาก็ได้ดำเนินการไปแล้ว คือ สร้างความสัมพันธ์กับผู้นำท้องถิ่น และสนับสนุนให้คนในชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมึงานทำ เช่น รับซักรีด หรืองานโภชนาการของโรงเรียน ผลการแก้ไขปัญหาคือ ความสัมพันธ์กับชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนดีขึ้น และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาคือ ควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบและเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน

7. ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ คือ สถานที่สำหรับศึกษาส่วนตัวของนักเรียนไม่เพียงพอ มีสาเหตุมาจากบริเวณทอนนอนนักเรียนคับแคบ จัดทำสถานที่สำหรับ

ศึกษาส่วนตัวของนักเรียนไม่ได้ ปัญหาดังกล่าวยังไม่มีการดำเนินการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ควรปรับปรุงการวางผังอาคารทอนนอนนักเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องการจัดสถานที่ดังกล่าว

ตอนที่ 3 สรุปปัญหาจากการวิเคราะห์เอกสาร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะปัญหา สาเหตุของปัญหา การแก้ไข ปัญหา ผลการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา พบว่า มีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการมากที่สุด จำนวน 10 ปัญหา ได้แก่ ครูเอาใจใส่ต่อการสอนไม่เต็มที่ และขาดสอนในบางรายวิชา ครูไม่จัดทำโครงการสอน แผนการสอน และบันทึกการสอน จัดครูเข้าสอนไม่ตรงตามสาขาวิชา บางหมวดวิชาไม่ได้รับการสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอน ครูไม่พัฒนาเทคนิคและวิธีการสอนให้ทันสมัยน่าสนใจ ใช้สื่อการสอนน้อย นักเรียนมีความเครียด นักเรียนที่มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ได้รับการพัฒนาศักยภาพไม่เต็มที่ สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนในหลายวิชาไม่ทันสมัย การพัฒนาโครงการ วิทยาศาสตร์ยังไม่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาความก้าวหน้าของครู อยู่ในเกณฑ์ต่ำ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ จำนวน 7 ปัญหา ได้แก่ โครงสร้างอาคารชำรุดเร็ว อาคารและบริเวณทั่วไปไม่สะดวก ห้องศึกษาส่วนตัวของนักเรียนไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ออกกำลังกายและสนามกีฬามาตรฐาน ทอนนอนอยู่ในสภาพแออัด และขาดระเบียบ โรงเรียนขาดความร่วมมือ และบริเวณโรงเรียนมีน้ำท่วมขัง เอกสารที่ได้ระบุปัญหามากที่สุด คือ บันทึกการประชุม รองลงมาคือ แผนปฏิบัติการประจำปี

การอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการสำรวจสภาพทั่วไปของโรงเรียน

ผลจากการสำรวจสภาพทั่วไปพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดรูปแบบโรงเรียนประจำ สอดคล้องกับ วินัย พัฒนรัฐ (2538: 1) ซึ่งกล่าวว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา เริ่มจัดในรูปแบบของโรงเรียนประจำ เพื่อกระจายโอกาสให้ผู้ที่อยู่ห่างไกล

ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาในโรงเรียนที่มีเป้าหมายพิเศษ เช่น โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์และโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เน้นการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่า การที่โรงเรียนจัดรูปแบบโรงเรียนประจำนั้น ทำให้นักเรียนมีเวลามาก ย่อมสามารถเรียนรู้ ผูกฝน และทำกิจกรรมได้มากกว่านักเรียนปกติ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขบางประการที่จะเอื้อต่อการบริหารโรงเรียนประจำ เช่น การวางแผน การจัดองค์กร หรือการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นต้น

เกี่ยวกับอาคารประกอบ พบว่า โรงเรียนมีอาคารฝึกงาน อาคารหุงต้ม โรงอาหารและหอประชุม นับว่าเป็นอาคารประกอบที่มีความสำคัญสำหรับโรงเรียนประจำ ในสภาพที่เป็นจริงปัจจุบัน สำหรับการใช้อยู่อาศัยอาคารดังกล่าวพบว่า อาคารฝึกงานนักเรียนไม่ได้มีโอกาสใช้ฝึกงานที่แท้จริง ทั้งนี้เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้อาคารฝึกงานเป็นทอนนอนนักเรียนชั่วคราว เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนทอนนอนนักเรียน และเนื่องจากโรงเรียนจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเกี่ยวกับงานช่างในลักษณะลงมือปฏิบัติจริงมีน้อยมาก อาคารหุงต้ม โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากอาคารคอนกรีตเสริมที่ แต่การจัดการระเบียบและการรักษาความสะอาดอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนโรงอาหารและหอประชุมมีการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ กล่าวคือ ใช้เป็นทั้งโรงอาหาร สถานที่จัดประชุม จัดการเรียนการสอน เป็นสถานที่ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในเวลาหลังเลิกเรียน และจัดกิจกรรมกีฬาในร่ม ได้แก่ การเล่นเทเบิลเทนนิส เป็นต้น

สำหรับบ้านพักผู้บริหาร บ้านพักครู และบ้านพักนักรักษาการโรงเรียน จัดบริการไว้อย่างทั่วถึง เป็นอาคารที่มีความสำคัญและจำเป็นมาก เพราะสภาพการเป็นโรงเรียนประจำ นักเรียนต้องพักค้างคืนในโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหาร ครู และนักรักษาการโรงเรียน ควรพักอาศัยในโรงเรียน เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนเรื่องการเจ็บป่วยในเวลากลางคืน ให้คำปรึกษา ดูแลและให้ความอบอุ่นแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างความคุ้นเคยเสมือนบ้าน นอกจากนี้จำเป็นต้องเอาใจใส่ในเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนเป็นประการสำคัญ ทั้งนี้เพราะผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีรั้วล้อมบริเวณโรงเรียนเพียงบางด้าน ทำให้การดูแลรักษาความปลอดภัยกระทำได้ยากขึ้น

เกี่ยวกับจำนวนนักเรียน ผลจากการวิจัยพบว่า มีโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก และแตกต่างจากโรงเรียนอื่นเพียง 1 โรง สำหรับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมาก อาจ

เป็นเพราะโรงเรียนมีชื่อเสียงเกี่ยวกับผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ของนักเรียนที่จบการศึกษาในรุ่นแรก ที่สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ในปริมาณที่สูงมาก ทำให้มีผู้สนใจสมัครเข้าเรียนมากขึ้น

สำหรับจำนวนครู อาจารย์พบว่า มีมากที่สุด 51 คน 1 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการครู ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนครูผู้สอนต่อนักเรียนพบว่า มีอัตราส่วนจำนวนครูผู้สอนทั้งหมดต่อนักเรียนโดยเฉลี่ย เป็น 1:17.07 ซึ่งตามเกณฑ์กำหนดอัตราส่วนครูต่อนักเรียนในโรงเรียน คือ 1:18 คน (กรมสามัญศึกษา, 2540: 20) จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนจำนวนครูผู้สอนต่อนักเรียนไม่สูงกว่าเกณฑ์ แต่อัตราส่วนข้าราชการครูต่อนักเรียนโดยเฉลี่ยเป็น 1:25.34 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ นอกจากนี้ในทางปฏิบัตินอกจากการปฏิบัติการสอนแล้ว ครู-อาจารย์ทุกคนต้องมีหน้าที่ในการดูแลนักเรียนประจำตลอดทั้งวัน และปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน ตลอดจนหน้าที่การงานพิเศษอื่น ๆ ทำให้ครูมีภาระหน้าที่หนักมาก โดยเฉพาะครูที่เป็น ข้าราชการ ทั้งนี้เพราะการสอนและการปฏิบัติงานของครูอัตราจ้างเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง และยังขาดประสบการณ์ทำให้ข้าราชการครูต้องช่วยดูแลเพิ่มขึ้น

เกี่ยวกับจำนวนเนื้อที่ของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีเนื้อที่ 51-100 ไร่ ซึ่งมีบริเวณที่กว้างขวางมาก และมีรั้วล้อมบริเวณโรงเรียนเพียงบางด้าน ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนควรต้องเอาใจใส่ดูแลนักเรียนในเรื่องการรักษาความปลอดภัยเพิ่มขึ้น ถนนส่วนใหญ่เป็นพื้นดินต้องปรับปรุงใหม่ สำหรับท่อนอนพบว่ายังขาดแคลน ไม่สะอาดและไม่เป็นระเบียบ ส่วนใหญ่สนามและบริเวณทั่วไปไม่ร่มรื่น ขาดที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียน นอกจากนี้ น้ำใช้ไม่เพียงพอ และไม่สะอาดเท่าที่ควร ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงแก้ปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นสำหรับโรงเรียนประจำ อีกประการหนึ่ง ควรจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้น่าอยู่มีสภาพคล้ายบ้านของนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลจากการสัมภาษณ์

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนเป็นชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 46-50 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท อายุราชการ 10-20 ปี แสดงว่าในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เป็นไปอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งใหม่ มีลักษณะพิเศษสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะเป็นโรงเรียนประจำ ซึ่งผู้บริหารต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิด และพักอาศัยในโรงเรียน จึงเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเพศชาย มากกว่าเพศหญิง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และคุณสมบัติที่เหมาะสม ได้แก่ ผู้จบการศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์โดยตรง เพราะจะได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานโรงเรียนที่เน้นทางด้านวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจน หัวหน้าฝ่ายส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 36-40 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุราชการ 11-15 ปี แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าฝ่ายมีประสบการณ์ในการสอน และการปฏิบัติงาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นเวลานานพอสมควร สำหรับครู-อาจารย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30 ปี และต่ำกว่า วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุราชการ 5 ปี และต่ำกว่า แสดงว่า ครู-อาจารย์เป็นครูบรรจุใหม่ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และการสอนยังมีน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนขาดแคลนบุคลากร รวมทั้งครู-อาจารย์ในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการศึกษาใน โรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เน้นการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ควรจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะในปริมาณที่เหมาะสม โดยขอความร่วมมือจากโครงการพัฒนาส่งเสริมผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ (พสวท.) ให้คัดเลือกนักเรียนทุนของโครงการฯ ที่จบการศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์มาสอบบรรจุเป็นครู ในโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย นอกจากนี้ควรเร่งพัฒนาความรู้ ความสามารถ เจตคติ ความเชื่อ วิสัยทัศน์ และบทบาทของครู และผู้บริหาร ตลอดจนให้มีการอบรมครูประจำการ (กรมสามัญศึกษา, 2540: 4)

สำหรับตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเกณฑ์การพิจารณาเพื่อเลื่อนตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ในตำแหน่งผู้อำนวยการทั้งหมด โดยไม่ต้องรอ

พิจารณาจำนวนห้องเรียนตามเกณฑ์เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารต้องมีภาระหน้าที่มากกว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป และต้องดูแลนักเรียนตลอดทั้งวัน โดยเฉพาะการรับนักเรียน ในลักษณะประจำไม่สามารถจะรับได้ในปริมาณที่มาก เนื่องจากจะทำให้การดูแลนักเรียน ไม่ทั่วถึง และการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

เกี่ยวกับหน้าที่การงานพิเศษ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีหน้าที่ การงานพิเศษ กล่าวคือ ผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายต้องปฏิบัติการสอนเพื่อช่วยแก้ปัญหา การขาดแคลนครู ครู-อาจารย์ทุกคนมีหน้าที่ในการอยู่เวรหอนอนนักเรียน และส่วนใหญ่ ต้องปฏิบัติงาน สนับสนุนการสอนด้วย แสดงให้เห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานต้องมีหน้าที่การงาน หลายอย่าง เนื่องจากเป็นโรงเรียนประจำ จึงควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคน

2.2 สภาพการบริหารงานของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย

2.2.1 การบริหารงานทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนภูมิ โครงสร้างการบริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รักษ์ ธนสัตย์สถิตย์ (2536: บทคัดย่อ) ซึ่งทำงานวิจัยเรื่องการศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานของสาขาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า โรงเรียนมีแผนภูมิโครงสร้างการบริหารสาขาโรงเรียน นอกจากนี้ แผนภูมิปรากฏลักษณะเฉพาะของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย คือ งานนักเรียนประจำและงาน หอนอนนักเรียน เกี่ยวกับการจัดทำแผนภูมิแสดงโครงสร้างของหน่วยงาน พันัส หันนาคินทร์ (2529: 38) กล่าวไว้ว่า แผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่เข้าใจแก่ผู้ร่วมงาน เกี่ยวกับหน้าที่การงานและการติดต่อประสานงานภายในหน่วยงาน ผู้วิจัยเห็นว่า ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนประเภทนี้ บุคลากรมีภาระค่อนข้างมาก ผู้บริหารควรกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานประจำและงานพิเศษให้ชัดเจน นอกจากนี้ ควรกำหนดงานกิจกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นงานหลักเพิ่มเติมอีก 1 งาน เพื่อผลักดันให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์โดยสมบูรณ์แบบ

สำหรับการวางแผน พบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ การของโรงเรียน และผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า มีแผนงาน โครงการที่แสดง

ลักษณะเฉพาะของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย คือ โครงการแข่งขันทักษะความสามารถของนักเรียน ซึ่งเป็นโครงการเกี่ยวกับการสอนเสริมหรือสอนพิเศษ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีเป้าหมายหลักเพื่อการส่งเสริมให้นักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยมากกว่าการพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่าตามโครงการจัดตั้งโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย (กองแผนงาน, 2538: 2) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ฝึกทักษะ ความรู้ความสามารถนักเรียนเป็นพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จึงควรมีการจัดทำแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น สำหรับการจัดทำแผนงาน โครงการหมวด/ฝ่าย/งาน เป็นผู้เขียนแผนงานและโครงการ แล้วนำเสนอโรงเรียนอนุมัติในการจัดทำแผนงาน โครงการส่วนใหญ่ใช้สภาพและปัญหาของโรงเรียนในอดีตและปัจจุบันมาเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งใหม่ และมีลักษณะพิเศษ โรงเรียนอาจประสบกับปัญหาที่ต้องแก้ไขเฉพาะหน้าหลายประการ และสอดคล้องกับ สมยศ นาวิการ (2538: 86-87) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การวางแผนควรประกอบด้วยขั้นตอนของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกองค์กร หรือการพิจารณาถึงสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญในการวางแผนได้ถูกทิศทางอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการพัฒนาบุคลากร พบว่า มีการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมหรือประชุมสัมมนาเกี่ยวกับ ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนในทุกหมวดวิชา ซึ่งการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่ง ของการบริหารบุคลากร เพราะเมื่อได้เลือกสรรคนที่มีความรู้ความสามารถเข้าทำงานแล้ว เมื่อเวลาผ่านไปบรรดาความรู้ต่าง ๆ ก็จะน้อยลงไป ประกอบกับวิทยาการต่าง ๆ เจริญขึ้น รวมทั้งเทคนิควิธีการทำงานได้เปลี่ยนไป จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากร เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน (กิติมา ปรีดีติลก, 2532: 117) สำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยนั้น การพัฒนาบุคลากรนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการสอนความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี บุคลากรต้องทราบเทคนิควิธีการสอน และวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี แนวใหม่อยู่เสมอ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจัดการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับเรื่องเทคนิควิธีการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การจัดทำโครงการวิทยาศาสตร์ และหลักสูตรวิทยาศาสตร์แนวใหม่ เพิ่มขึ้นและจัดอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

ตลอดจนให้บุคลากรมีโอกาสพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากพบปัญหาจากการวิจัยว่า บุคลากรขาดประสบการณ์ในการสอน และไม่มีโอกาสพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการ

สำหรับการบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่บุคลากร พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดสวัสดิการด้านอาหารที่เป็นลักษณะดังกล่าวเพราะ โรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลจากร้านจำหน่ายอาหาร และครูต้องดูแลนักเรียนในการรับประทานอาหารทุกมื้อ ผลการวิจัยที่เป็นข้อสังเกตเพิ่มเติม สำหรับกลุ่มครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนสนับสนุนให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับการดูแลนักเรียนประจำ การสนับสนุนให้ได้รับค่าตอบแทนเพิ่ม เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจวิธีหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า ในสภาพที่บุคลากรต้องมีการะการงานมากนั้น ผู้บริหารจะต้องพยายามสร้างความมีน้ำใจหรือขวัญในการทำงานเป็นพิเศษ ให้บุคลากรเต็มใจทำงาน ภูมิใจ และเห็นคุณค่าในการปฏิบัติงานให้แก่โรงเรียน ซึ่งผลจากการวิจัยส่วนหนึ่งมีความสอดคล้องกับลักษณะดังกล่าว ได้แก่ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนอย่างจริงใจ

ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมอบหมายหัวหน้าฝ่าย/หัวหน้าหมวดวิชา ประเมินผลการปฏิบัติงาน พันสัทนาคินทร์ (2524: 94) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งจำเป็นเพราะมีส่วนช่วยให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อนำไปสู่จุดหมายส่วนบุคคลและขององค์การ โดยเฉพาะโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย พบว่า ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นครูบรรจุใหม่ และครูอัตราจ้างมีประสบการณ์ในด้านการสอน และการปฏิบัติงานน้อย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตัวบุคคล

สำหรับปัญหาการบริหารงานทั่วไป จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประสบปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ มีสาเหตุจาก การจัดสรรบุคลากรตามเกณฑ์ของกรมไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ปฏิบัติจริงในลักษณะโรงเรียนประจำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ พลสูงเนิน (2531: บทคัดย่อ) ซึ่งทำการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ที่รับนักเรียนได้ต่ำกว่าเป้าหมาย พบว่า กรมสามัญศึกษาไม่สามารถจัดสรรอัตราค่าจ้างครู-อาจารย์ ให้ตรงตามที่โรงเรียนต้องการ

ผู้วิจัยมีความเห็น ควรจัดสรรบุคลากรเพิ่มให้เหมาะสม สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ให้สัมภาษณ์ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่กรมประสบปัญหาในเรื่องงบประมาณ ไม่สามารถจัดสรรบุคลากรเพิ่มขึ้นได้นั้น โรงเรียนควรมีการวางแผนการใช้คนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการพิจารณาใช้เหตุผลอย่างรอบคอบ และประการสำคัญ ผู้บริหารควรบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่บุคลากร โดยการให้ความเอาใจใส่รับฟังความคิดเห็น และช่วยบุคลากรแก้ปัญหา ปฏิบัติตนเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี

2.2.2 การบริหารงานธุรการ

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานการเงินและบัญชี โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการจัดเก็บค่าใช้จ่ายของนักเรียน นอกเหนือจากค่าหน่วยการเรียน ได้แก่ ค่าบำรุงหอนอนนักเรียน ค่าอาหาร ค่าซักรีด และค่าประกันของเสียหาย นอกจากนี้ยังพบว่า มีการจัดเก็บค่าใช้จ่ายอีกหลายรายการ ซึ่งทำให้ระบบการเงินและบัญชีมีความซับซ้อนยุ่งยาก บุคลากรที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ขาดความชำนาญด้านการเงินและบัญชีโดยเฉพาะ ก่อให้เกิดปัญหาความไม่คล่องตัว สอดคล้องกับผลจากการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานธุรการจากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารซึ่งพบว่า งานการเงินและการบัญชีไม่คล่องตัวเช่นกัน ผู้วิจัยเห็นว่า ควรส่งบุคลากรอบรมหรือศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี และควรมีการจัดทำระเบียบและข้อปฏิบัติในการจัดเก็บเงินค่าใช้จ่ายของนักเรียนให้ชัดเจน ไว้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกโรงเรียน สอดคล้องกับ สมัย รื่นสุช (2525: 2) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การบริหารงานการเงินโรงเรียนควรเป็นไปตามมาตรการที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วยระบบบัญชี วิธีการต่าง ๆ ในการตรวจสอบให้ชัดเจน ส่วนการจัดสรรงบประมาณและเงินรายได้อื่น ๆ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดสรรเป็นค่าเงินเดือนครูอัตราจ้าง ในลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนประสบปัญหาการขาดแคลนครู ต้องนำเงินบำรุงการศึกษาส่วนใหญ่จัดสรรเป็นค่าเงินเดือนครูอัตราจ้าง ทำให้ไม่สามารถนำเงินมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารการเงินอย่างดีและวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สมัย รื่นสุช, 2525: 3)

สำหรับการบริหารพัสดุ ผลจากการวิจัยพบว่า มีการจัดซื้อจัดจ้างถูกต้องตามระเบียบ นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนประสบปัญหาเรื่อง การลงทะเบียนวัสดุ

และครุภัณฑ์ไม่ทันเวลา ปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจาก การลงทะเบียนวัสดุและครุภัณฑ์เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการควบคุมพัสดุไม่ให้เกิดความสะดวแก่การตรวจสอบ (กิติมา ปรีดีติลล, 2532: 156)

2.2.3 การบริหารงานวิชาการ

ผลจากการวิจัย พบว่า ในเรื่องหลักสูตรนั้น โรงเรียนใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 มีการเปิดสอนวิชาเลือกเสรีเฉพาะ วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังพบว่า มีการจัดรายวิชาเสริมในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ตามโครงสร้างของโครงการพัฒนาส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.) ทั้งนี้เพราะยังไม่มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จึงต้องเพิ่มรายวิชาเสริมดังกล่าวเพื่อให้เกิดลักษณะพิเศษของความเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์สำหรับการกำหนดแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า จัดเฉพาะแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โครงสร้าง 3 ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โครงสร้าง 2 ของกรมวิชาการ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอนเฉพาะแผนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ เพียงแผนเดียว อย่างไรก็ตาม โรงเรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร คือ นักเรียนมีความเครียด เนื่องจากต้องเรียนมากกว่าปกติในส่วนของรายวิชาเลือกเสรี และการใช้หลักสูตรวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โครงสร้าง 3 ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ไม่มีความชัดเจน หนังสือและแบบเรียนไม่พร้อม ผู้วิจัยเห็นว่า ควรขอความร่วมมือกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ให้มีความชัดเจนทั้งในเรื่องจุดหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ตลอดจนจัดทำหนังสือแบบเรียน คู่มือครู จัดประชุมครูเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ นอกจากนี้การนำหลักสูตรไปใช้ควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ ให้รู้วัตถุประสงค์สำคัญของการสอนรายวิชา นอกจากนี้ควรพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้องของแบบเรียน หนังสือประกอบ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความพร้อม ของครูผู้สอนซึ่งสอดคล้องกับ อนงค์ศิริ วิทยาลัย

(อ้างถึงใน โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539: 151-152) ได้กล่าวไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลนั้นควรพิจารณากิจกรรม 3 ประเภท ได้แก่

1) การปรับเพื่อนำไปสู่การสอน คือ การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแม่บท กับแผนการสอนในด้านจุดหมาย เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล

2) การจัดเตรียมดำเนินการ คือ จัดประชุมครูเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและวางแผนการสอนร่วมกัน

3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอน จะต้องปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้นเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

สำหรับการจัดกลุ่มการเรียน ผลจากการวิจัยพบว่า จัดกลุ่มการเรียนแบบคละกัน ทั้งนี้เพราะตัวป้อนคือนักเรียน มีระดับความรู้ความสามารถในการเรียนใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เกณฑ์การเรียนโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย นักเรียนต้องมีระดับผลการเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และเกรดเฉลี่ยรวมไม่ต่ำกว่า 3.00 ส่วนการจัดครูเข้าสอน พบว่า จัดตรงตามวิชาเอก/โท และประสบการณ์ นอกจากนี้ยังมีการจัดครูอัตราจ้างตรงตามวิชาเอกเข้าสอนในวิชาที่ขาดแคลน ในลักษณะดังกล่าวปรากฏว่า โรงเรียนประสบปัญหาในเรื่อง ครูบรรจุใหม่และครูอัตราจ้างขาดความชำนาญ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาประชุมครู และการพัฒนาบุคลากรวิธีการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ครู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ผลจากการวิจัยพบว่า มีการจัดทำแผนการสอนเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธวัช หมื่นศรีชัย (2538: 191) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้รับความนิยมมาก สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนการสอนรายวิชาอย่างครบถ้วน แต่มีข้อน่าสังเกต คือ ผลจากการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการพบว่า ครูไม่จัดทำโครงการสอน และบันทึกการสอน ดังนั้นฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ควรเร่งรัด ติดตาม การจัดทำโครงการสอน แผนการสอน หรือบันทึกการสอนอย่างเป็นทางการมากขึ้น ทั้งนี้เพราะแผนการสอนเป็นเครื่อง

มือสำคัญในการกำหนดแนวทางไปสู่จุดหมายของหลักสูตร และพบว่า การกำหนดให้ นักเรียนทำโครงการวิทยาศาสตร์มีน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาโครงการวิทยาศาสตร์ ยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนที่มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้รับการพัฒนาศักยภาพไม่เต็มที่ ดังนั้นโดยหลักการแล้วการจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนที่เน้นทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ควรกำหนดให้นักเรียนทำโครงการวิทยาศาสตร์ให้มากที่สุด (จำแลง เชื้อภักดี, 2541: 2) สำหรับวิธีการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีการทดลองและฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งไม่แตกต่างจากการใช้วิธีบรรยายเท่าใดนัก แสดงให้เห็นว่า ยังไม่มีความเด่นชัดในเรื่องการใช้วิธีการสอนให้นักเรียนทดลองและฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาการวิจัยที่พบว่า ครูไม่พัฒนาเทคนิคและวิธีสอนให้ทันสมัยน่าสนใจ ใช้สื่อการสอนน้อย ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจัดการนิเทศการสอนของครู ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนให้ทันสมัยฝึกการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองและฝึกปฏิบัติจริง และเตรียมพื้นฐานสำหรับการเป็นนักวิทยาศาสตร์ในอนาคต

การจัดสอนซ่อมเสริม ผลจากการวิจัยพบว่า จัดสอนเสริมหรือสอนพิเศษเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนดี และอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ซึ่งสืบเนื่องมาจากเกณฑ์การรับนักเรียนโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นักเรียนต้องมีระดับผลการเรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และเกรดเฉลี่ยรวมไม่ต่ำกว่า 3.00 อย่างไรก็ตามผลจากการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลจากการวิจัยในเรื่องโครงการที่แสดงลักษณะเฉพาะของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย คือ โครงการแข่งขันทักษะความสามารถของนักเรียน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งส่วนใหญ่พบว่า จัดกิจกรรมสอนเสริมหรือสอนพิเศษเช่นกัน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดสอนเสริมหรือสอนพิเศษเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน เพราะจะทำให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และทำให้นักเรียนมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี อย่างไรก็ตาม เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนที่เน้นพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประกอบกับนักเรียนมีเจตคติ และความสนใจต่อวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับสูง ดังปรากฏผลจากการวิจัยของ เจริญ ภักดีวานิช (2539: บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย พบว่า เจตคติ และความสนใจ ต่อวิชา

คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย อยู่ในระดับสูงทั้ง ๒ โรงเรียน จึงควรส่งเสริมหรือพัฒนาให้นักเรียนฝึกทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เช่น การใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ หรือการจัดกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพิ่มมากขึ้น

- เกี่ยวกับการพัฒนาครูทางด้านวิชาการ ผลจากการวิจัยพบว่า มีการส่งบุคลากรไปอบรมหรือสัมมนา นอกจากนี้พบว่า มีการนิเทศภายในโรงเรียน อย่างไรก็ตามเนื่องจากพบว่า โรงเรียนประสบปัญหาในเรื่องครูบรรจุใหม่หรือครูอัตราจ้างขาดความชำนาญและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ควรสนับสนุนให้มีการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อเสริมให้การปฏิบัติงานการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กนก จันทร์ขจร (2535: 269) ซึ่งกล่าวว่า
- โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหา พัฒนาคน พัฒนางาน ประสานสัมพันธ์ และสร้างขวัญ กำลังใจให้แก่ครู และบุคลากร นอกจากนี้ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทำผลงานวิชาการเพิ่มมากขึ้นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากพบปัญหาจากการวิจัยว่าครู-อาจารย์ขาดโอกาสในการพัฒนาผลงานวิชาการของตนเอง และโดยหลักการสำคัญ การทำผลงานวิชาการถือเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรวิธีหนึ่ง

สำหรับการสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดป้ายนิเทศ ผู้วิจัยเห็นว่า การสร้างบรรยากาศทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญมาก และมีส่วนช่วยกระตุ้นนักเรียนให้มีความตื่นตัวทางวิชาการ โดยเฉพาะโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนที่เน้นทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ควรมีการสร้างบรรยากาศทางวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนให้มากขึ้น แต่ผลจากการวิจัยจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาทางการบริหารวิชาการ พบว่า โรงเรียนประสบปัญหาเรื่องบรรยากาศทางด้านวิชาการยังไม่มีรูปแบบของโรงเรียนวิทยาศาสตร์ ดังนั้นควรให้นักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นการปลูกฝังเจตคติและวางพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ให้แก่นักเรียน นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศควรมีลักษณะที่หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดแสดงโครงงานวิทยาศาสตร์ สวนวิทยาศาสตร์ หรือมุมห้องสมุดวิทยาศาสตร์ในห้องศูนย์วิชาวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน ผลจากการวิจัยพบว่า มีการวัดผลตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้อย่างดี แต่มีข้อสังเกตเพิ่มเติมจากผลจากการวิจัยจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่า การวัดผลและประเมินผลยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งมีสาเหตุมาจากครูขาดความรู้ในด้านการวัดผลและประเมินผลสืบเนื่องจากเป็นครูบรรจุใหม่ และครูอัตราจ้าง ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการอบรมในเรื่องการวัดผลและประเมินผลให้แก่ครูอย่างเร่งด่วน เพราะการวัดผลประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ สอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 91-97) ซึ่งกล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นสิ่งจำเป็นและขาดเสียมิได้ เป็นสิ่งที่จะช่วยตรวจสอบการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนการสอนที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อนำผลดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาความก้าวหน้าในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรวัดผลและประเมินผลทั้งก่อนการสอน ขณะดำเนินการสอน และหลังการสอนสิ้นสุดลงด้วย

2.2.4 การบริหารงานปกครองนักเรียน

ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ระบุว่า การดูแลนักเรียนประจำ โรงเรียนจัดครูเวรและยามดูแลนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าการแบ่งกลุ่มนักเรียนปกครองกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย พัฒนรัฐ (2538: 12) กล่าวว่า การปกครองนักเรียนประจำมีความยุ่งยากซับซ้อน ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข วิธีหนึ่งที่จะช่วยได้คือ การแบ่งกลุ่มปกครองให้นักเรียนปกครองกันเอง เป็นลักษณะให้รุ่นพี่ช่วยดูแลรุ่นน้อง เพื่อสร้างความใกล้ชิด และความเข้าใจซึ่งกันและกัน ผู้วิจัยเห็นว่า ขณะที่โรงเรียนประสบปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ ทำให้การดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง ก็ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปกครอง และดูแลซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ และควรเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะของโรงเรียนวิทยาศาสตร์

เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ผลจากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนพัฒนาความประพฤติและระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับ การเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีชื่อเสียงด้านความประพฤติและระเบียบวินัย แสดงให้เห็นว่า

โรงเรียนปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ในด้านการเป็นสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตัวอย่าง ในด้านการอบรมนักเรียนให้เป็นกุลบุตร และกุลสตรี (กองแผนงาน, 2536: 2) มีข้อนำสังเกต คือ ผลจากการวิจัย เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานปกครองนักเรียน จากการสัมภาษณ์และจากการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนโดยฝ่ายปกครองและครูทุกคนควรช่วยกันสอดส่องดูแลนักเรียนให้รักษาระเบียบวินัยและมีพฤติกรรมเหมาะสม รักเกียรติ และศักดิ์ศรี ของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ดังวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน

2.2.5 การบริหารงานบริการ

เกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณูปโภค ผลจากการวิจัยพบว่ามีการจัดบริการไฟฟ้าและน้ำประปา แต่มีข้อนำสังเกตคือ การจัดบริการอย่างเพียงพอ มีน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า เกิดสภาพขาดแคลนเกี่ยวกับไฟฟ้า และน้ำประปา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจสภาพทั่วไปของโรงเรียนที่พบว่า น้ำใช้อยู่ในสภาพขาดแคลนและชุมชนมีสนิมเจือปน ปัญหาดังกล่าวสืบเนื่องไปถึงการจัดบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้ ผลจากการวิจัยพบว่า ต้องสั่งซื้อน้ำดื่ม ไม่สามารถกรองน้ำไว้สำหรับดื่มได้ เนื่องจากน้ำมีคุณภาพต่ำมาก และไม่มีระบบการกรองน้ำ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรรีบแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน เพราะระบบสาธารณูปโภคมีความจำเป็นมากสำหรับโรงเรียนประจำ ควรมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มด้วย ประการสำคัญควรมีการวางแผนการใช้สาธารณูปโภคอย่างประหยัด และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สำหรับการจัดบริการโภชนาการ ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนจัดบริการอาหารให้แก่ครู นักเรียน และบุคลากร นอกจากนี้พบว่า ส่วนใหญ่จัดจ้างเอกชน เป็นผู้ดำเนินการโดยการประมูล แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการประกอบอาหารเอง ในส่วนดังกล่าว พบปัญหาจากผลการวิจัย จากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานบริการเกี่ยวกับการจัดบริการโภชนาการ คือ อาหารขาดคุณภาพ และปริมาณไม่เหมาะสม สาเหตุมาจากผู้รับการประมูลไม่ปฏิบัติตามสัญญา สัญญาการประมูลมีระยะเวลานานเกินไป และมีการผูกขาดการประมูลเพียงรายเดียว ผู้วิจัยเห็นว่า นักเรียนในโรงเรียนประจำไม่มีโอกาสในการเลือกซื้ออาหาร และต้อง

รับประทานอาหารในโรงเรียนทั้ง 3 มื้อ ดังนั้น ถ้าการจัดบริการอาหารไม่ดี จะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพนักเรียนตามมา ได้แก่ การขาดสารอาหาร หรือปัญหาโรคท้องร่วง ดังนั้นโรงเรียนจึงควรปรับระเบียบและสัญญาเกี่ยวกับการประมูลให้ชัดเจน และควรมีการตรวจสอบคุณภาพอาหารเป็นประจำ

ส่วนการจัดบริการสุขภาพอนามัย ผลจากการวิจัยพบว่า มีการให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งนี้เพราะเป็นโรงเรียนประจำ นักเรียนต้องอยู่ในโรงเรียนตลอดทั้งวัน มีการเจ็บป่วยบ่อย เนื่องจากสภาพการพักอาศัยในทอนนอนนักเรียนซึ่งอยู่อย่างแออัด เกิดการติดต่อของโรคได้ง่าย นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพอนามัย จากการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์เอกสาร คือ ต้องจัดส่งนักเรียนที่ป่วยไปรักษาที่โรงพยาบาลบ่อย ซึ่งมีความสอดคล้องกัน ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดบริการสุขภาพอนามัยเป็นสิ่งสำคัญมาก ในสภาพที่โรงเรียนมีข้อจำกัดเกี่ยวกับบุคลากร จึงควรหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นที่พึงจะทำได้อย่างเร่งด่วน ได้แก่ การเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้ในการระวังรักษาสุขภาพแก่นักเรียน และตรวจสุขภาพประจำปี จัดส่งครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูอนามัยไปอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติในการปฐมพยาบาลและดูแลสุขภาพอนามัยนักเรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Hencley and Others (อ้างถึงใน กิตติมา ปรีดีติลล, 2532: 179) กล่าวถึงวัตถุประสงค์หลักของโครงการสุขภาพอนามัยในโรงเรียน 3 ประการ คือ การป้องกัน ได้แก่ การตรวจสุขภาพ การฉีดยาป้องกันโรค การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การรักษา การปฐมพยาบาล และการให้การศึกษา ได้แก่ การจัดให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเบื้องต้น

เกี่ยวกับการจัดบริการห้องสมุด ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนเปิดบริการทั้งในและนอกเวลาเรียน มีข้อนำสังเกต คือ โรงเรียนประสบปัญหาหนังสือในห้องสมุดไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าจะเปิดบริการห้องสมุดแก่นักเรียนทั้งในและนอกเวลาเรียน ก็ยังไม่สามารถจัดบริการได้อย่างทั่วถึง และยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ผู้วิจัยเห็นว่า ในสภาพของโรงเรียนประจำนักเรียนไม่สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากสถานที่แห่งอื่นได้ โรงเรียนควรให้ความสำคัญในการจัดหาหนังสือบริการนักเรียนอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะหนังสือเสริมในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การจัดบริการแนะแนว ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดบริการแนะแนวด้านการศึกษาต่อ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดบริการให้คำปรึกษามีความสำคัญมากสำหรับนักเรียนที่อยู่ประจำ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่จะมีปัญหาส่วนตัวเนื่องจากไม่ได้อยู่กับผู้ปกครอง และต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพของการอยู่ประจำจึง เกิดภาวะความเครียด จึงสมควรให้ความสำคัญต่อการจัดบริการให้คำปรึกษาเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพราะผลจากการวิจัยจากการสัมภาษณ์ มีปัญหาการบริหารงานบริการเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวพบว่า นักเรียนไม่ได้รับคำปรึกษาเรื่องส่วนตัวและเรื่องการเรียนรู้

2.2.6 การบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน

เกี่ยวกับการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่กำหนดปฏิทินเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนตามโอกาสที่สำคัญ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีภาระการงานมาก ไม่สามารถวางแผนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รสริน นิตินันท์ (2534: 120) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนไม่ได้มีการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพียงแต่จัดทำตามสถานการณ์เท่านั้น นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากการสัมภาษณ์ ได้แก่ ชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้มาจากชุมชนใกล้เคียง และขาดการประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยเห็นว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนมีความสำคัญ โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์ (2534: 27) กล่าวว่า หลักในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คือ ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง คือ เป็นภารกิจที่จะต้องทำต่อเนื่องตลอดเวลา ให้ครอบคลุมงานทุกด้านที่ชุมชนมีส่วนรับผิดชอบ โดยปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของชุมชน

สำหรับการสร้างและเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนแก่ชุมชน ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีชื่อเสียงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แสดงให้เห็นว่า อัตราการสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เพราะมีการจัดกิจกรรมสอนเสริม และสอนพิเศษ นอกจากนี้ยังพบว่า มีชื่อเสียงในเรื่องระเบียบวินัยและความประพฤติของนักเรียน แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนดำเนินการตามวัตถุประสงค์

ของการจัดตั้งโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ในด้านการอบรมนักเรียนให้เป็นกุลบุตรและกุลสตรี (กองแผนงาน, 2536: 2)

ส่วนการได้รับความสนับสนุนจากชุมชน ผลจากการวิจัยพบว่า มีผู้ให้ความสนับสนุนได้แก่ หน่วยงานราชการในจังหวัด นอกจากนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน มีข้อนำสังเกตเพิ่มเติม คือ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากสถาบันราชภัฏมหาวิทยาลัย และโรงเรียนวิทยาศาสตร์ในต่างประเทศ ผู้วิจัยเห็นว่า โดยหลักการโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เป็นโรงเรียนที่เน้นทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ควรจะสร้างความสัมพันธ์กับคณะวิทยาศาสตร์ของสถาบันราชภัฏ มหาวิทยาลัยในประเทศไทย โรงเรียนวิทยาศาสตร์ในต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ได้รับความสนับสนุนในการเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ การศึกษาดูงานและการจัดกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ควรเสนอเป็นข้อตกลงหรือนโยบายร่วมกับมหาวิทยาลัย หรือสถาบันราชภัฏ ในการรับ นักเรียนที่จบจากโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เข้าศึกษาต่อในสาขาวิทยาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยคัดเลือกจากคุณสมบัติและผลการเรียน โดยไม่ต้องสอบแข่งขันเพื่อให้โรงเรียนฝึกฝนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ให้แก่ นักเรียน อย่างจริงจังและนักเรียนไม่ต้องเรียนพิเศษเพื่อมุ่งสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยไม่สนใจที่จะฝึกฝนหรือพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะได้รับนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถและมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เข้าศึกษาต่อ

2.2.7 การบริหารอาคารสถานที่

เกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่เป็นพิเศษของโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดห้องวิทยาศาสตร์ตามลักษณะวิชา โดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังพบว่า มีการจัดอาคารเรียนวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะ แสดงให้เห็นว่าต้องการจัดสภาพอาคารสถานที่ให้มีลักษณะเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่า สำหรับการ จัดอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศเหมาะสมนั้น ควรให้มีความสอดคล้องกับการจัดบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ให้มีรูปแบบของโรงเรียนวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในสภาพของโรงเรียนประจำควรดูแลเรื่องการจัดทอนนอนนักเรียน และสถานที่พักผ่อนสำหรับนักเรียนเป็นพิเศษ และให้มีปริมาณที่เพียงพอควบคู่ไปด้วย ทั้งนี้เพราะพบว่า

โรงเรียนประสบปัญหาทอนนอนนักเรียนไม่สะอาดและสถานที่สำหรับการศึกษส่วนตัวของนักเรียนไม่เพียงพอ

สำหรับการดำเนินการจัดอาคารสถานที่ ผลจากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการในเรื่องการจัดบรรยากาศให้เหมาะสม ผู้วิจัยเห็นว่า สำหรับการจัดอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศเหมาะสมนั้นควรให้มีความสอดคล้องกับการจัดบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน ให้มีรูปแบบของโรงเรียนวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในการบริหารงานโรงเรียนประจำสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึง คือ การรักษาความปลอดภัย

การติดตามและประเมินผลการบริหารงาน ผลจากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการติดตามประเมินผลครบทุกงาน สำหรับลักษณะการติดตามประเมินผล มีการสรุปรายงานเสนอที่ประชุมทุกภาคเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง จะได้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนางานต่อไป จึงควรสนับสนุนให้มีการประเมินผลตามระเบียบและขั้นตอนอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านนโยบาย

1.1 กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดนโยบายและมาตรการ ในการสนับสนุนโรงเรียนที่เน้นทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านการจัดสรรงบประมาณ อัตราค่าจ้าง บุคลากร และด้านหลักสูตร

1.2 กรมสามัญศึกษา ควรกำหนดนโยบายและมาตรการในการสนับสนุนโรงเรียนจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย โดยการวางแผนอัตราค่าจ้างด้านบุคลากรเพื่อจัดสรรบุคลากรให้ตรงตามความต้องการของแต่ละโรงเรียน และจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานของโรงเรียนโดยเฉพาะเงินค่าสาธารณูปโภค

2. ด้านรูปแบบและแนวทางของโรงเรียนวิทยาศาสตร์

2.1 กรมสามัญศึกษา ควรขอความร่วมมือสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี เพื่อวางรูปแบบและแนวทางเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศทางด้านวิชาการ และการจัดสภาพแวดล้อมให้โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นโรงเรียนวิทยาศาสตร์ โดยสมบูรณ์แบบ ตลอดจนจัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนและครู-อาจารย์ เกี่ยวกับบริหารงาน การปฏิบัติการสอนและการปฏิบัติงานอื่น

2.2 กรมสามัญศึกษา ควรขอความร่วมมือทางวิชาการกับทบวงมหาวิทยาลัย ให้มหาวิทยาลัยที่อยู่ในพื้นที่ได้ช่วยเหลือทางวิชาการในการพัฒนาครู-อาจารย์ หรือนำนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ไปจัดกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ ในช่วงปิดภาคเรียน หรือเปิดโอกาสให้นักเรียนไปสัมผัสบรรยากาศการเรียน การทดลอง ซึ่งจะมีส่วนช่วยปลูกฝังเจตคติ ทักษะคติทางวิทยาศาสตร์ให้กับนักเรียน และเป็นส่งเสริมให้โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยเป็นที่รู้จักแก่มหาวิทยาลัย เพื่อให้ทบวงมหาวิทยาลัยนำผลการเรียน ผลการปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และคุณสมบัติด้านความประพฤติของนักเรียนมาประกอบการพิจารณาเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ตลอดจนการขอสนับสนุนในการจัดโควตาเพื่อรับนักเรียนเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยต่อไป

3. ด้านการปฏิบัติในโรงเรียน

โรงเรียนควรดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการบริหารงานทั่วไป

1. ควรจัดทำแผนงาน โครงการเกี่ยวกับการพัฒนา การจัดการเรียน การสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น
2. ควรวางแผนการใช้คน ให้เหมาะสม
3. ควรพัฒนาบุคลากร เกี่ยวกับเรื่องเทคนิควิธีและการจัดการเรียน การสอนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หลักสูตรวิทยาศาสตร์แนวใหม่ และการจัดทำโครงการ วิทยาศาสตร์ เป็นประจำและต่อเนื่อง
4. ควรบำรุงขวัญและให้กำลังใจแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ได้แก่ การปฏิบัติงานแบบร่วมแรงร่วมใจ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และผู้บริหารควรมีความ ยุติธรรม ตูแลบุคลากรอย่างทั่วถึง ตลอดจนจัดสวัสดิการสนับสนุนอย่างเหมาะสม

3.2 ด้านการบริหารงานธุรการ

ควรส่งบุคลากรอบรมและศึกษาเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชี งาน พัสดุและงานสารบรรณ

3.3 ด้านการบริหารงานวิชาการ

1. ควรจัดให้มีการนิเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชา รวมทั้งสนับสนุนให้มีการนิเทศโดยบุคคลภายนอก
2. จัดทำสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย โดยเฉพาะอุปกรณ์เกี่ยวกับการทดลองวิทยาศาสตร์ ตลอดจนสนับสนุนให้ครูศึกษาและฝึกปฏิบัติในการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนดังกล่าว
3. ควรจัดกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ และส่งเสริมการจัดทำโครงการวิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้มีรูปแบบของโรงเรียนวิทยาศาสตร์มากขึ้น
4. ควรส่งบุคลากรอบรมเรื่องการใช้หลักสูตรวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โครงสร้าง 3

3.4 ด้านการบริหารงานปกครองนักเรียน

1. ควรจัดระบบการรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพและประสานขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของทางราชการเข้ามาช่วยสอดส่องดูแล
2. ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตนมีระเบียบวินัยและเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย ตลอดจนการจัดกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะโรงเรียนวิทยาศาสตร์
3. ควรหาแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้การดูแลนักเรียนเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

3.5 การบริหารงานบริการ

1. ควรปรับปรุงการจัดบริการน้ำดื่ม-น้ำใช้ โภชนาการ ห้องสมุด โทรทัศน์ ให้มีปริมาณเพียงพอ และดูแลตรวจสอบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำ นอกจากนี้เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายด้านค่าสาธารณูปโภค ควรมีการวางแผนการใช้สาธารณูปโภคอย่างประหยัด
2. ส่งบุคลากรอบรมเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว และการจัดบริการสุขภาพอนามัย

3.6 การบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน

1. ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา และเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

2. ควรประสานงานและสร้างความเข้าใจ ให้โรงเรียนและหน่วยงานอื่น เข้าใจนโยบายและลักษณะการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

3. ควรจัดประชาสัมพันธ์ โรงเรียนให้เป็นที่รู้จักของชุมชน

3.7 การบริหารงานอาคารสถานที่

1. ควรจัดสถานที่สำหรับการศึกษาส่วนตัวของนักเรียนเพิ่มขึ้น

2. ควรส่งเสริมการจัดอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศทางด้านวิทยาศาสตร์

3. ควรรักษาความสะอาดและจัดระเบียบอาคารเรียน หอนอนนักเรียน และบริเวณทั่วไป

4. ควรปรับปรุงเนื้อที่บริเวณโรงเรียนมาใช้ประโยชน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้แก่ จัดทำสวนวิทยาศาสตร์ จัดสถานที่ออกกำลังกาย หรือสถานที่ให้นักเรียนปลูกต้นไม้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เป็นรายโรงเรียน เป็นลักษณะของการวิจัยในแนวลึก เพื่อให้โรงเรียนได้ข้อมูลนำไปปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีลักษณะพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาบุคลากร ของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย